

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาอาชญากรรมเป็นป্রากฎการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกสังคม และอยู่คู่กับสังคมมาทุกยุค ทุกสมัย เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการที่ไม่มีขอบเขตจำกัด การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมนั้น ประกอบด้วยบุคคลที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้ง และนำไปสู่การกระทำ พิคกูณ์เกณฑ์ของสังคม ได้ ปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวเกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งที่สังคมยังมีความ เชื่อมแข็งในการต่อสู้ป้องกันตนเองจากบรรดาอาชญากร ซึ่งก่อรายโภคทรัพย์ กินบน ผลประโยชน์ของ สุจริตชน จนถึงระยะเวลาต่อมา ที่รัฐมีความเชื่อมแข็งมากขึ้นจากการรวม บทบาทความสำคัญไว้ที่หน่วยงานของรัฐ ในลักษณะรัฐเป็นศูนย์กลางของทุกสรรพสามา ซึ่ง การจัดการกับปัญหาดังกล่าว รัฐมีอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนในการสร้างกลไก กระบวนการคุุมทางสังคม โดยการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม ดังนั้น เมื่อบุคคลได้ละเมิดต่องาน ให้รักษาความปลอดภัยในสังคม ไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือ ชนบทเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในสังคมมาแต่โบราณกาลในประเทศไทยนี้ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์แสดงชัดเจนว่าการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้นเป็นความรับผิดชอบ ของแต่ละท้องถิ่น แต่ละชุมชน โดยอาศัยกฎหมาย ซึ่งพระมหาภัตtri์ทรงตราไว้เป็นหลัก ผู้เป็นหัวหน้าในการป้องกันและปราบปรามระดับตำบลและหมู่บ้าน ได้แก่ กำนันและ ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งก็คือ รายภูรนั่นเอง ต่อมาก็ระบบการปกครอง ได้รับการพัฒนามากขึ้นและมี การยอมรับให้รัฐเป็นผู้ที่ประชาชนมองหมายให้พิทักษ์สิทธิและเสรีภาพของประชาชน หน้าที่ ในการรักษาความปลอดภัยในสังคมจึงได้รับการโอนไปสู่ภาครัฐอย่างสมบูรณ์ (จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย. 2546 : 88) ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำหลักการของทฤษฎีตำรวจชุมชน สัมพันธ์มาปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งที่ให้หน่วย ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนต้องนำไปเป็นแนวทางการเข้าถึงประชาชนในรูปแบบของแผน และโครงการ สถาคดีสังกัดความต้องการของพื้นที่ ชุมชน และเป้าหมายที่ต้องการจะควบคุม เป็นต้นว่า การลดอุบัติเหตุurrar ยาเสพติด อาชญากรรม ลักเล็กน้อย อนามัยฯ ฯฯ พฤติกรรมของตำรวจจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุดต่อความสำคัญของทฤษฎีนี้ โดยหลักการ การกำหนดตัวบุคคลที่จะเป็นผู้นำหน่วยตำรวจจึงเป็นเรื่องที่จะพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ ต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และบุคลิกภาพ เป็นที่ยอมรับของ

ผู้ได้นับบัญชา หน่วยงานข้างเคียง และมีคุณสมบัติแห่งสังกหัตุ 4 ที่จะสร้างสัมพันธภาพให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังและจริงใจ ด้านความรู้ ความเข้าใจในอัตลักษณ์ของชุมชนนั้น ความสำคัญอยู่ที่การสื่อสารด้านภาษา เพราะแต่ละภูมิภาค พื้นที่ เมืองใช้ภาษาเดียวกัน แต่ต่างสำเนียงเสียงภาษา หรือภาษาพื้นเมือง ความหมายพิเศษแตกต่างกันไป ถ้าไม่เรียนรู้หรือไม่มีพื้นฐานทางภาษา การจะเข้าถึงเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีต่อกัน ก็ทำได้ยาก (อธิรพิทย์ สุวรรณภศาส. 2555 : 20)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคมและมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ให้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ให้ทุกคนสามารถแสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ เพิ่มศักยภาพและปัจจัยความสามารถของชุมชนในการจัดการปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาชนสังคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคม พัฒนามาตรฐานระบบการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค ส่งเสริมนบทบาทสตรีในระดับการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11. 2555:24) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 87 อันเป็นการส่งเสริมนบทบาทของชุมชน ท้องถิ่น เข้ามายึดส่วนร่วมในทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง พัฒนาระบบกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสนใจและสนับสนุนที่ในการตัดสินใจ สนับสนุนให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ สนับสนุนบทบาทผู้นำชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำเสนอโครงการสาธารณะของภาครัฐ สนับสนุนบทบาทผู้นำชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำเสนอ ชุมชน ท้องถิ่นมาสู่การตัดสินใจ อันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม กำหนดความแผนพัฒนาด้านต่าง ๆ การกิจกรรมของตัวเองคือการทำหน้าที่พิทักษ์ป้องสังคมให้ปลอดภัย จากอาชญากรรม แม้ว่าตัวจะไม่มีการพัฒนาเพื่อให้ทันกับสภาพสังคมปัจจุบัน แต่จากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและทางเทคโนโลยี ตลอดทั้งการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครอง ก่อให้เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและปัญหาสังคมหลายประการ เช่น การพัฒนาการเมืองเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ คุณธรรมจริยธรรมของสังคม อาชญากรรม ผู้มีอิทธิพล การทุจริตคอร์ปชั่น และปัญหาความไม่สงบภายในประเทศ จากปัญหาทางล่างล้ำกันงานตัวเองคือเป็นตัวแทนของความร่วมมือ

จากประชาชนเพื่อช่วยเหลือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2554 : 2)

ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ประจำสถานี ตำรวจทุกแห่งทั่วประเทศไทย ได้กำหนดให้แต่ละสถานีตำรวจนัดตั้งชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้น มีหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคน ทุกหน่วย จะต้องดำเนินการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ประพฤติปฏิบัติให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา

2. ให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันตนเอง ครอบครัวและชุมชนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้ไทย ปัญหาเด็กและเยาวชนเบี่ยงเบนอุบัติภัย การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่มีในชุมชน ตลอดจนปัญหาความมั่นคงของชาติบางประการ โดยทราบกันว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาส่วนรวมของสังคมซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมใจกันป้องกันแก้ไข

3. ให้ประชาชนสามารถป้องกันตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติภัย และปัญหาต่าง ๆ ได้ในระดับหนึ่งและสามารถให้ความร่วมมือกับทางราชการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ขณะนี้ งานชุมชนสัมพันธ์ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมกันสนับสนุนระหว่าง ตำรวจกับประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่ pragmatism ทางสังคม และกระบวนการปฏิบัติ ก่อให้เกิดความสัมภาระทางสังคม อาชญากรรมได้ส่งผลกระทบต่อความพากเพียรและความปลอดภัยในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน อีกทั้งปัจจัยของอาชญากรรมส่วนหนึ่งมีมืออาชญากรรมเดือน一日ทรมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำรงรักษาไว้ซึ่งความพากเพียรปลอดภัยในสังคมหนึ่งนั้น ย่อมเป็นภาระหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในสังคมมิได้จำกัดขอบเขตเฉพาะตำรวจหรือหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมใด ๆ ซึ่งเป็นเพียงระบบอย่างส่วนหนึ่งในสังคมส่วนรวมเท่านั้น ส่วนในแง่ของกระบวนการปฏิบัติ เป็นที่ยอมรับกันว่า ในการพยาบาลสืบสาน ติดตามจับกุมหรือตรวจสอบหาข้อเท็จจริงแห่งคดีถ้าปราศจากความยินยอมรับรู้ หรือได้รับความร่วมมืออย่างดีเพื่อช่วยเหลือประชาชนแล้ว ประสิทธิผลในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมย่อมจะลดน้อยลงไป ยิ่งไปกว่านั้นถึงแม้จะมีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจนี้ ได้รับการอบรมพิเศษ เมื่อยังดีเพียงพร้อมบริบูรณ์ไปด้วยปัจจัยการปฏิบัติเพียงใดก็ตาม การณรงค์ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมก็อาจประสบความล้มเหลวลงได้อย่างน่าเสียดาย ถ้าประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับตำรวจ ดังนั้น ความสัมพันธ์ร่วมมือจะช่วยให้การป้องกัน

ประชาชน ซึ่งได้แก่ การแสดงออกซึ่งท่าที ทัศนคติสันองตอบระหว่างตำรวจกับประชาชน ในฐานะที่ทั้งสองฝ่ายต่างก็เป็นผู้มีส่วนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และปัญหาอื่นของสังคม ร่วมกัน จึงเป็นสิ่งที่ตำรวจจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักรถึงความจำเป็น เพราะ ความสัมพันธ์ร่วมมืออันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนอันเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งของงาน ชุมชนสัมพันธ์ จะเป็นกุญแจสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการรักษาความสงบสุขของสังคม ขณะนี้จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องแสวงหาวิธีการ หรือมาตรการอันเหมาะสมที่จะสร้างความสัมพันธ์ร่วมมืออันดีกับประชาชน ตลอดจนรักษา ความสัมพันธ์ที่ดีนี้ไว้ให้ยั่งยาวตลอดไป ซึ่งหากความสัมพันธ์ร่วมมือระหว่างตำรวจกับ ประชาชนไม่ดีแล้ว จะก่อให้เกิดผลเสียแก่ตำรวจหลายประการด้วยกัน คือ

1. ทำให้อาชีพตำรวจเป็นที่งกเลียดงังชัง ไม่ได้รับความเคารพนับถือเท่าที่ควร และ อาจทำให้ตำรวจหมดความภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ได้

2. มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ โดยตำรวจอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือ หรือได้รับความร่วมมือจากประชาชนน้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข่าวอาชญากรรม หรือ การเป็นพยานในคดีอาญาที่เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ

3. มีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยตรง กล่าวคือตำรวจอาจถูกทำร้ายหรือต่อสู้ ขัดขวางอันสืบเนื่องจากประชาชนขาดความเคารพยำเกรงໄได้

4. มีผลกระทบต่อความสงบสุขของชุมชน เพราะหากความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับ ประชาชนไม่ดีแล้ว ย่อมไม่สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมาย ย่อมมีปัญหาและส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของชุมชน ได้การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์จะ เริ่มปฏิบัติตามตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ภายใต้แผนหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และแผนการต่อรองแผนแม่บท ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2530-2534) จนถึง ปีกุบัน (สำนักงานตำรวจนแห่งชาติ 2549 : 1-25)

กองบัญชาการตำรวจนครบาล 4 ประจำด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น
หนองบัวลำภู อุดรธานี ศักดิ์นคร นครพนม เลย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม นนทบุรี หนองคาย⁴
และจังหวัดบึงกาฬ รวม 12 จังหวัด 248 สถานีตำรวจนมีอัตราค่าลังพครรวม 31,201 คน
(ตำรวจนครบาล 4, 2554 : 1) เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจนแห่งชาติ ได้นำนโยบาย
และแผนปฏิบัติงานตำรวจนครบาลสัมพันธ์ เพื่อให้ตำรวจภูธรทุกจังหวัด จัดทำแผนปฏิบัติงาน
ให้เป็นไปตามแผนงาน ทุกสถานีตำรวจนที่จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจนเรียกว่า “ชุดปฏิบัติงาน”

คำรำชชุมชนสัมพันธ์” 1 ชุดปฏิบัติการ มีนายตำราชชั้นสัญญาบัตร 1 นาย เป็นหัวหน้าชุด และ คำรำชชั้นประทวนอีก 10 นาย รวม 11 นาย คัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายอย่างน้อย 5 หมู่บ้านหรือ ชุมชนเพื่อเป็นหมู่บ้านเป้าหมายในการออกแบบปฏิบัติงาน ให้มีการติดตามประเมินผลการ ปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณ และพิจารณาคัดเลือกชุดปฏิบัติการคำรำชชุมชนสัมพันธ์ดีเด่น ใน การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ของคำรำชภูมิภาค 4 จากการปฏิบัติงาน ชุมชนสัมพันธ์ที่ผ่านมา มีปัญหาอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่ คือ คำรำชผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ ประพฤติดนิมิตไม่เหมาะสม ขาดความมีมนุษยสัมพันธ์ ขาดความเข้าใจขั้นตอนแนวทางการ ปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตำราชชางส่วนไม่เห็นความสำคัญและไม่มีความเข้าใจงาน ชุมชนสัมพันธ์อย่างแท้จริง จึงทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของตำราชชด น้อยลง (คำรำชภูมิภาค 4.2554 : 18) จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาจึงทำให้ผู้วิจัยใน ฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับงานคำรำชชุมชนสัมพันธ์ของคำรำชภูมิภาค 4 มีความ สนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานคำรำชชุมชนสัมพันธ์ของคำรำชภูมิภาค 4 ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานคำรำชชุมชนสัมพันธ์ โดย 1) สร้าง รูปแบบการพัฒนางานชุมชนสัมพันธ์เพื่อเป็นทางเลือกในการปฏิบัติงาน 2) นำไปทดลองใช้ และประเมินผลรูปแบบการพัฒนางานชุมชนสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้คำรำชภูมิภาค 4 สามารถดำเนินงานได้มาตรฐานเกิดประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์และยัง สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนางานคำรำชชุมชนสัมพันธ์ เกิดความมั่นคงและยั่งยืน ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม BAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คำถามการวิจัย

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของคำรำชชุมชนสัมพันธ์
2. รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
3. ผลการทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานคำรำชชุมชนสัมพันธ์ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานคำรำชชุมชนสัมพันธ์ ของ คำรำชภูมิภาค 4

2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานตำราชุมชนสัมพันธ์ของตำราภูธรภาค 4
3. เพื่อทดลองใช้ และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานตำราชุมชนสัมพันธ์ของตำราภูธรภาค 4

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (กล่าวในบทที่ 2) ผู้วิจัยนำกำหนดเป็นสมมติฐานเพื่อใช้ทดสอบความถูกต้องของทฤษฎีไว้ว่า

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านสมรรถนะ ปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตำราชุมชนสัมพันธ์ ของ ตำราภูธรภาค 4
2. หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นแล้ว ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิผล ดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ไว้ดังนี้

1. พื้นที่เป้าหมาย เป็นการศึกษาตำราชุมชนสัมพันธ์ในสถานี ตำราชุมชน 12 จังหวัด ที่สังกัดตำราภูธรภาค 4 ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย จังหวัดสกลนคร จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี ซึ่งแบ่งส่วนราชการออกเป็นสถานีตำราชุมชน 248 แห่ง ยอดกำลังพลรวม 31,201 คน (ตำราภูธรภาค 4. 2554 : 1)

2. ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิง สาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตำราชุมชนสัมพันธ์ของตำราภูธรภาค 4

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) เพื่อสร้างรูปแบบ การพัฒนาการปฏิบัติงานตำราชุมชนสัมพันธ์ของตำราภูธรภาค 4

ระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง(Experimental Research) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานตัวราชชุมชนสัมพันธ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำมาทดลองใช้กับตัวตรวจผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ จำนวน 11 คน และนำไปปฏิบัติงานชุมชน สัมพันธ์หมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 5 หมู่บ้าน

3. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1

3.1.1 ประชากร(Population) ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ของสถานี

ตัวราชภูมิที่สังกัดตัวราชภูมิภาค 4 จำนวน 248 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งเป็นชุดปฏิบัติงานชุมชน สัมพันธ์ 248 ชุด ๆ ละ 11 คน รวมประชากรที่จะศึกษาได้ 2,728 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ชุดชุมชนสัมพันธ์ของสถานี ตัวราชภูมิที่สังกัดตัวราชภูมิภาค 4 จำนวน 349 คน โดยใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม สูตรของ ยามานาเคน (Yamane,1973: 727)

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) ตัวแปรอิสระ(Independent Variable) ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (Personality)

1.2 ปัจจัยด้านสมรรถนะ (Competency)

2) ตัวแปรคั่นกลาง (Intervening Variable) ได้แก่

2.1 ปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations)

2.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ไฟสัมฤทธิ์ (Achievement Motive)

3) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ซึ่งเป็นปัจจัยผลลัพธ์ กือ ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตัวราชชุมชนสัมพันธ์ของตัวราชภูมิภาค 4

3.2 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เรียนชั้นป. นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานตัวราชชุมชนสัมพันธ์ จำนวน 21 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 กลุ่มทดลองและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 3

3.3.1 กลุ่มทดลองได้แก่ ตำราผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ของสถานี

สำรวจภูมิภาค จำนวน 11 คน โดยมาจากกลุ่มทดลอง เข้าบัญชีงานชุมชนสัมพันธ์ 5 หมู่บ้านของอำเภอหนึ่ง จังหวัดขอนแก่น

3.3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย “ได้แก่”

1) ตัวแปรอิสระ(Independent Variable) คือ รูปแบบการพัฒนาการ

ปฏิบัติงานตำราชุมชนสัมพันธ์

2) ตัวแปรตาม(Dependent Variables) คือ ประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน

ตำราชุมชนสัมพันธ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบ (Model) หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวแทนของโครงสร้างทางความคิด หรือ องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญของเรื่องที่ศึกษา

2. การพัฒนา (Development) หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทุกด้าน

3. รูปแบบการพัฒนา หมายถึง กระบวนการ และวิธีการพัฒนาตำราผู้ปฏิบัติงาน ชุมชนสัมพันธ์ของสำรวจภูมิภาค 4 จากสภาพเดิมไปสู่สภาพใหม่ที่ก้าวหน้าหรือเป็นไปในเชิง บวก โดยวิธีการหรือกระบวนการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่สำนักงาน ตำราแห่งชาติกำหนดไว้กำหนดเวลาไว้

4. ชุมชน (Community) หมายถึง กลุ่มผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งหนึ่ง มีความรู้สึกว่า เป็นพวคเดียวกัน มีศรัทธา ความเชื่อ เชื่อชาติ การงาน หรือมีความรู้สึกนึกคิด ความสนใจที่ คล้ายคลึงกัน มีการเกื้อกูลการเป็นอยู่ร่วมกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ชุมชน หมายถึง หมู่บ้าน เป้าหมายที่ตำราขอ กปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์

5. ชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มนุกคคลที่มี ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องผูกพันกันมีความคิดในแนวเดียวกันและสามารถรวมกำลังดำเนิน กิจกรรมใดๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันได้

6. งานชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำราชุมชนสัมพันธ์ใน พื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้เกิดความคุ้มเคยประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการทำงานของตำรา

และมองภาพพจน์ ของตัวราชศีขัน และในที่สุดเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม ความร่วมมือซึ่งเหลือแก่ไปปัญหาในชุมชนได้เอง

7. ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบซึ่งเป็นตัวแปรสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมของ การปฏิบัติงานตัวราชชุมชนสัมพันธ์ ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย คือ บุคลิกภาพ สมรรถนะ มุนย์ สัมพันธ์ แรงจูงใจไฝสัมฤทธิ์

8. บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง ลักษณะท่าทางของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล ที่รวมถึงคุณลักษณะทั้งทางร่างกายและจิตใจของบุคคล ตลอดจนถึงลักษณะกริยาท่าทาง การแสดงออกทางอารมณ์ การปรับตัว พฤติกรรมทั้งที่เปิดเผย และซ่อนเร้น ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อม ทำให้ทราบถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ในความหมายงานวิจัยนี้หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของตัวราชแต่ละคน ทั้งทางร่างกายและจิตใจที่แสดงออกมากให้เห็นถึงพฤติกรรมของบุคคล

9. สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล (Underlining Characteristic) ซึ่งแฟงอยู่ภายในลึกๆ และสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะแสดงออกในลักษณะกว้างๆ ในสถานการณ์หรืองานนั้นๆ

10. มุนย์สัมพันธ์ (Human Relations) หมายถึง ความสามารถของบุคคลซึ่งเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างความสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ด้วยการเข้าใจและรู้จักตนเอง ตามที่เป็นจริง เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลและ tribunal หนักถึงคุณค่าของตนเองและบุคคลอื่นรวมไปถึงการมีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล และการรู้จักการพินิจความคิดของตนเองและบุคคลอื่น เพื่อให้ตนสามารถปรับตัวในสังคมได้อย่างมีความสุข

11. แรงจูงใจไฝสัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับ หรือ เร้าใจให้บุคคลมีความปรารถนา ความพากเพียร และมุ่งมั่นพยายามที่จะทำให้สำเร็จหรือ สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ

12. ประสิทธิผล (Effectiveness) การวิจัยครั้งนี้มี 2 ความหมาย คือ ความหมายที่ 1 หมายถึง ผลสำเร็จของตัวราชผู้ปฏิบัติงานที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ วัดได้โดยแบบตรวจสอบรายการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการวิจัยระยะที่ 1 ตามเกณฑ์ของสำนักงานตัวราชแห่งชาติ

ความหมายที่ 2 หมายถึง ความสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในครั้งนี้ ประกอบด้วย 1. ความพึงพอใจของประชาชนใน

**หมู่บ้านที่ใช้ทดสอบ 2. ระดับการประเมินผลของตัวตรวจภูมิปัญญาชุดขอนแก่นหลังเสร็จสิ้น
การกิจ**

13. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกของประชาชนในหมู่บ้านที่
ตัวตรวจชุดชุมชนสัมพันธ์เข้าไปปฏิบัติงาน ทั้ง 5 แห่ง ที่เข้าร่วมในการทดสอบครั้งนี้ เป็นการวัด
ประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ ที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้สารสนเทศที่ว่าด้วยปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อตัวตรวจผู้ปฏิบัติงานชุมชน
สัมพันธ์
2. ได้รูปแบบ และเป็นตัวอย่างการพัฒนาการปฏิบัติงานตัวตรวจชุมชนสัมพันธ์ของ
ตัวตรวจภูมิภาค 4
3. ทำให้ สังคม ชุมชน หมู่บ้าน เกิดความสงบสุขปราศจากความหวาดระแวงกังวลจาก
อาชญากรรมต่อไป



**มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY**